

Bodens kommun

Social hållbarhet och projekt Kuben

Bodens kommun har ett uttalat mål om att verka för social hållbarhet i sin budget. Av denna framgår även att utgångspunkten för alla i organisationen – politiker, ledare och medarbetare – ska se verksamheten ur medborgarens perspektiv och ta ansvar för helheten och verka för delaktighet och engagemang. Detta anger ett "utifrånperspektiv" där den som verksamheten är till för får stå i fokus, istället för att organisationen ska vara det centrala för hur arbetet planeras och utförs. Bodens kommun har anslutit sig till CEMR-deklarationen (Council of European Municipalities and Regions) för jämställdhet, vilken beaktas i alla verksamheter.

Därutöver antog kommunen 2014 en utvecklingsplan som anger önskad riktning för utveckling och tillväxt i Boden. I centrum för denna plan finns visionen att Boden ska vara en växande kommun som värnar människa och miljö. Detta innebär enligt visionen att främja utveckling, trygghet och livskvalitet i all verksamhet och inom hela kommunen gentemot alla invånare, oavsett exempelvis kön, ålder, sexuell läggning, eller etnisk tillhörighet.

” Strävan innebär ett humanistiskt förhållningssätt i myndighetsbedömningar, en strävan efter medborgar- och brukarinflytande i all verksamhet samt ett långsiktigt hållbart miljöperspektiv i strategiska frågor. Särskild vikt läggs vid barns och ungdomars uppväxtförhållanden samt jämställdhet.

Utvecklingsplan för Bodens kommun 2015–2025

Boden eftersträvar en jämn demografisk utveckling med en stor ökning i åldrarna 16–45 år. För att detta ska vara genomförbart krävs goda förutsättningar för etablering för personer som kommit från andra delar av världen för att skapa sig en framtid i Boden, som skriver i sin utvecklingsplan att "kommunen värderar det mångkulturella inslaget som en strategisk tillgång".

Ett område som särskilt lyfts fram för kraftsamling i utvecklingsvisionen är utbildning och kunskap. I Bodens kommuns budget för 2018 betonas att satsningar på utbildning är en av de främsta vägarna för att utjämna skillnader i levnadsvillkor. Det finns ett dubbelriktat samband mellan hälsa och lärande. Genom att öka antalet skyddsfaktorer och minska antalet riskfaktorer för barnen och eleverna formas de bästa förutsättningarna för en lyckad skolgång. En lyckad skolgång lyfts fram som den enskilt viktigaste skyddsfaktorn mot utanförskap.

Kuben på Björknäsgymnasiet – ett samarbete med Raoul Wallenberg Academy

Raoul Wallenberg Academy (RWA) vill hjälpa kommuner att konkretisera skolans demokratiuppdrag genom utbildningar och skolmaterial. RWA bedriver kommunsamarbeten för att fördjupa kunskapen om de mänskliga rättigheterna, odla handlingskraft, civilkurage och ta vara på kraften i positiva förebilder och gemenskaper. RWA skickar varje år ut 30 stora stålkuber till utvalda skolor i Sverige och utomlands. Varje kub representerar en mänsklig rättighet, och inuti kuberna får eleverna fritt gestalta den specifika rättigheten – vad den innebär och hur varje människa kan göra skillnad. Kuberna fungerar som en katalysator för att lyfta viktiga frågor som rör allas lika värde. Med kuberna följer en lärarhandledning med pedagogiskt material. Lärare bjuds in till nätverksträffar som tidigare år har resulterat i samarbeten och mötesplatser som består efter projektets slut.

Björknäsgymnasiet i Boden är en av de skolor som för 2018 valts ut till att delta i projektet Kuberna och har fått till uppgift att illustrera den mänskliga rättighet som fastslås i artikel 18 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna: rätten till tankefrihet, samsvetsfrihet och religionsfrihet.

Gymnasieläraren Jan Lindberg beskriver hur Björknäsgymnasiet har tagit sig an projektet:

För Björknäsgymnasiet är det viktigt att arbeta kring de mänskliga rättigheterna, så utifrån detta så var kubprojektet inget nytt. Det som däremot var nytt var att när kuberna anlände, så kände vi att det blev något mer konkret. Den svarta stålkuberna anlände tidigt en morgon när snön vräkte ner, vi lossade kuberna, öppnade dörren och ett mörkt innandöme mötte oss. Hur skulle vi fylla den, med vad och på vilket sätt? Tankarna var många och idéerna flödade.

Ganska snart bildade vi en arbetsgrupp med syfte att strukturera och planera arbetet. Vi läste också in oss en extra gång på historiken bakom de mänskliga rättigheterna och funderade på dess syfte och tillkomst. Att dessa rättigheter kom till i en efterkrigstida värld, som var sargad av förintelsen, delad av kolonialismen och plågad av orättvisor medförde en känsla av att vi faktiskt stod inför ett viktigt uppdrag och ett intressant projekt. För att skapa intresse och delaktighet hos eleverna valde vi ut ett citat från de mänskliga rättigheterna, som även blev vår ingång och ledstjärna i projektet:

” Erkännandet av det inneboende värdet hos alla människor och av deras lika värde och rättigheter är grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen.

Elevernas
projektuppgift

Elevernas projektuppgift formulerades enligt följande:

I en kamp för att belysa hur aktivt vi på Björknäsgymnasiet verkar för de mänskliga rättigheterna, så har vi bestämt oss för att delta i detta kubens projekt där det är ni elever som gör skillnad.

Ert elevuppdrag är att...

På ett kreativt sätt fritt gestalta kubens insida utifrån det som står i artikel 18 om de mänskliga rättigheterna. Denna gestaltning kan ske i form av konst, texter, film, teater etc.

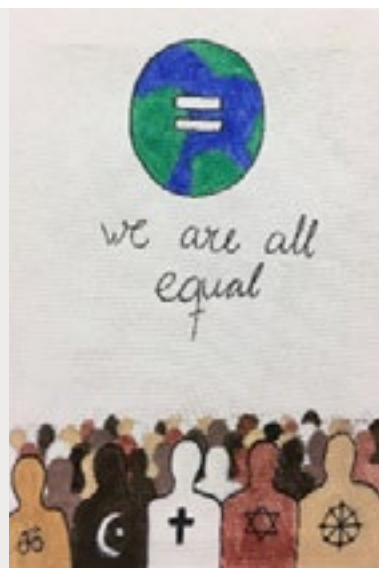
Därefter fick eleverna ta del av artikel 18 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna:

Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion och trosuppfattning och att, ensam eller i gemenskap med andra, offentligen eller enskilt, utöva sin religion eller trosuppfattning genom undervisning, andaktsutövning, gudstjänst och religiösa sedvänjor.

De elever som hade tilldelats uppgiften ville gestalta och illustrera artikel 18 genom ett konstprojekt. Färger, målardukar och penslar inhandlades och salen förvandlades till ett konstnärsrum med stafflier. När salen öppnades och arbetet påbörjades en måndagsmorgon var det entusiastiska elever som direkt satte igång med måleriet. Fyra lektioner avsattes för måleriet och eleverna avslutade med att formulera en kort men kärnfull text till sitt konstverk. Här är ett exempel.

ALLAS LIKA RÄTTIGHETER

Den här målningen står för allas lika rättigheter oavsett religion eller hudfärg. För att symbolisera detta föreställer målningen människor med olika utseende och även symbolerna för de fem världsreligionerna islam, kristendomen, judendomen, buddismen och hinduismen.

Den 2 maj kom representanter från Raoul Wallenberg Academy på besök. Alla elevarbeten visades upp och projektet diskuterades tillsammans med olika kommunrepresentanter.

”Projektet har verkligen fått ett stort genomslag såväl på skolan som i kommunen och såvitt jag vet har diskussionen kring de mänskliga rättigheterna aldrig tidigare varit i sådant fokus som nu. Vi har även under projektets gång tydligt diskuterat och informerat eleverna om att det är processen och diskussionerna som ska vara i fokus och elevtexterna har verkligen varit till bra underlag för våra diskussioner.

Jan Lindberg, Gymnasielärare Björknäsgymnasiet i Boden

I juni hämtas kuberna för att återvända till Stockholm och ställas upp i Kungsträdgården. Björknäsgymnasiet kommer att ha elever på plats för att presentera sin kub och föra vidare budskapet om vikten av de mänskliga rättigheterna.

Koppling till MR och rättighetsbaserat arbetssätt

Det arbete som bedrivs lokalt ute i landets skolor utgör en grundsten i det långsiktiga arbetet för en stark demokrati. Barn och unga med intresse för och medvetenhet kring mänskliga rättigheter växer upp till vuxna som värnar demokratin. Demokratiarbete är ett kontinuerligt arbete som måste förankras i varje generation, och ingenting som ett samhälle någonsin blir färdigt med. Normer och värden som inte diskuteras fortlöpande riskerar att tas för givet eller försvagas. Elever involveras som medskapare av projektet, inte bara som skapare av kubens innehåll utan också i att planera och bestämma hur projektet ska utformas.

Mänskliga rättigheter kan ibland upplevas som något abstrakt, övergripande och ”långt borta”. Vad innebär egentligen rätten till kulturliv, yttrandefrihet eller fredliga möten i samtidens Sverige? Kubmetoden är ett sätt att ta mänskliga rättigheter från abstrakt till konkret, och precis som Björknäsgymnasiet belyser så är kuberna en arena för aktiv reflektion kring rättighetsarbete. Satsningen får dessutom genomslag inte bara i den skola som deltar, utan även i det omkringliggande samhället genom diskussioner i kommunen, och därefter vid en gemensam utställning av alla kuber, som är öppen för allmänheten.

Tillbaka till första sidan